

Про стан організації роботи зі зверненнями громадян в Антимонопольному комітеті України у 2021 році

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (далі – Закон) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Статтею 5 Закону визначено, що Антимонопольний комітет України здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів. Відповідно до статті 6 Закону Антимонопольний комітет України і його територіальні відділення становлять систему органів Антимонопольного комітету України, яку очолює Голова Комітету.

У статті 12 Закону України «Про звернення громадян» зазначено, що дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений, зокрема, законодавством про захист економічної конкуренції.

Отже, органи Антимонопольного комітету України розглядають звернення громадян з урахуванням норм статті 12 Закону України «Про звернення громадян», Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» «Про захист від недобросовісної конкуренції» тощо.

Протягом 2021 року до органів Комітету надійшло 2828 звернень громадян, з них:

- через органи влади – 69 звернень (2,44 відсотка), в тому числі від Кабінету Міністрів України переслані 8 звернень (0,28 відсотка від загальної кількості звернень);
- від інших органів, установ, організацій – 244 звернення (8,63 відсотка від загальної кількості звернень);
- через уповноважених осіб – 3 звернення (0,1 відсотка);
- безпосередньо від громадян – 2512 звернень (88,83 відсотка), у тому числі поштою та іншими засобами зв'язку – 2470 звернень (87,34 відсотка) та 42 звернення під час особистого прийому (1,49 відсотка).

Через засоби масової інформації звернень до органів Комітету у 2021 році не надходило.

Кількість колективних звернень, що надійшли до органів Комітету, становить 152 одиниці або 5,37 відсотка від загальної кількості.

З урахуванням колективних звернень до органів Комітету протягом 2021 року звернулось 6196 осіб, з них поштою та іншими засобами зв'язку – 5768 осіб.

Повторно до органів Комітету у 2021 році громадяни зверталися у 66 випадках, що становить 2,33 відсотка від загальної кількості звернень.

Аналізуючи структуру звернень громадян, які надійшли до органів Комітету, слід зазначити, що найбільшу частку, а саме, 2090 звернень (73,91 відсотка) становлять скарги. У вигляді заяв та клопотань до органів Комітету надійшло 726 звернень (25,67 відсотка), у вигляді пропозицій – 12 звернень, що становить 0,42 відсотка від загальної кількості звернень.

Керівництво Комітету тримає на особистому контролі розгляд звернень громадян та забезпечує проведення першочергового особистого прийому жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни, тощо. Приділяється особлива увага вирішенню проблем, з якими звертаються ветерани війни та праці, інваліди, громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, багатодітні сім'ї, одинокі матері та інші громадяни, які потребують соціального захисту та підтримки.

Протягом звітного періоду до органів Комітету надійшло 3 звернення (0,11 відсотка) від героїв, інвалідів Великої Вітчизняної війни. Від ветеранів війни та праці, багатодітних сімей та інших громадян, які потребують соціального захисту і підтримки, надійшло 47 звернень (1,66 відсотка від загальної кількості звернень).

На жаль, у своїх зверненнях громадяни рідко зазначають свій соціально-професійний стан, визначити його зазвичай не вбачається за можливе, а отже, такі статистичні дані можуть бути недосконалыми.

За результатами аналізу стану розгляду звернень громадян у 2021 році встановлено, що органами Комітету із загальної кількості 2828 звернень громадян:

- надані роз'яснення, необхідна інформація та позитивно вирішено питання, з якими зверталися громадяни, у 1998 випадках (70,65 відсотка від загальної кількості звернень);
- надіслано звернення на розгляд за належністю іншому органу влади, установі, організації у 616 випадках (21,78 відсотка);
- відмовлено у задоволенні клопотання, скарги у 4 випадках (0,14 відсотка);
- 9 звернень громадян (0,32 відсотка) було повернуто авторам відповідно до статей 5 і 7 Закону України «Про звернення громадян».

При цьому, 15 звернень (0,53 відсотка), що надійшли до системи органів Комітету не підлягали розгляду відповідно до статей 8 і 17 Закону України «Про звернення громадян».

Станом на 31.12.2021 на стадії розгляду (вирішення) у системі органів Комітету знаходилося 186 звернень громадян, що становило 6,58 відсотка від загальної кількості звернень.

За результатами співпраці Антимонопольного комітету України з державною установою «Урядовий контактний центр» у 2021 році було опрацьовано 258 звернення громадян.

Зусилля працівників Комітету та його територіальних відділень зосереджені на забезпеченні кваліфікованого, неупередженого, об'єктивного розгляду звернень громадян, своєчасному вирішенні порушених питань,

задоволенні законних вимог та направлені на поновлення прав заявників і запобігання негативним проявам, що хвилюють громадськість. Як в Комітеті, так і у його відділеннях визначені структурні підрозділи або особи, які здійснюють облік звернень громадян та контроль за дотриманням строків їх розгляду. Розгляд звернень громадян та відправлення звернень для розгляду за належністю виконуються вчасно та у строки, встановлені чинним законодавством.

Повноваження Комітету визначені в статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Переважна більшість звернень громадян, що надходили до Комітету, стосувалася питань, які не належать до його повноважень, такі питання, зокрема стосувались:

- припинення надання послуги з трансляції телепрограм загальнонаціональних каналів ефірного телебачення України у цифровому форматі T2;
- дій фінансових компаній та банків зі стягнення заборгованості за кредитними договорами;
- дій банків у вигляді неналежного поводження з персональними даними;
- встановлення та заміни операторами газорозподільних мереж індивідуальних лічильників природного газу;
- правомірності відключення від газопостачання, припинення газопостачання;
- збільшення ціни природного газу;
- збільшення тарифу на розподіл (транспортування) природного газу та нарахування плати за розподіл побутовим споживачам;
- донарахування операторами газорозподільних мереж коефіцієнтів приведення до стандартних умов;
- тарифів на розподіл та передачу електричної енергії;
- надання роз'яснень щодо збільшення тарифу на постачання електричної енергії;
- відмови у приєднанні електроустановок до електричних мереж;
- надання роз'яснень стосовно визначення обсягу споживання електричної енергії та природного газу;
- правильності нарахування плати за послуги з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води;
- обґрунтованості плати за управління багатоквартирним будинком;
- обґрунтованості тарифів за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення;
- скасування послуг із безплатних перевезень пільгових категорій громадян автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування;
- надання неналежної якості послуг безкоштовної правової допомоги іншими суб'єктами;
- незаконних дій нотаріальних організацій;

- умов та якості надання послуг операторами рухомого (мобільного) зв'язку;
- підключення контент послуг операторами рухомого (мобільного) зв'язку;
- неправомірного зняття коштів з мобільного рахунку операторами рухомого (мобільного) зв'язку;
- умов та якості надання послуг оператором фіксованого зв'язку акціонерним товариством «Укртелеком»;
- неякісних послуг, дій під час пересилання відправлень до іноземних країн, відповідальності та повернення компенсації за втрату замовлень поштовими операторами;
- надання роз'яснень норм Закону України «Про поштовий зв'язок»;
- встановлення вищої ціни на передплату газет українською мовою порівняно з передплатою російською мовою;
- перевірки діяльності банків при наданні банківських послуг;
- ознак порушення законодавства про працю, трудових відносин;
- правомірності дій стосовно здійснення виплат стипендій лише через певну банківську установу та відсутності можливості змінити банк;
- надання роз'яснення про розрахунок вартості проїзду міжміським пасажирським транспортом;
- поліпшення контролю за надходженням додаткових грошових коштів до бюджету;
- корупційних правопорушень суб'єктами господарювання;
- придбання товарів неналежної якості, фальсифікованої продукції;
- спонукання до придбання товарів та участі у конкурсі без наступного вручення обіцяного виграшу;
- підвищення цін на лікарські засоби, антисептики, маски;
- підвищення цін на продукти харчування;
- порушень прав споживачів;
- цін та організації тестування на COVID-19 та вакцинації;
- якості побутової техніки та електроніки тощо.

Звернення із зазначених питань пересилались Комітетом до відповідних органів виконавчої влади для розгляду за належністю відповідно до статті 7 Закону України «Про звернення громадян». З цього приводу можна навести наступні приклади.

Значна кількість звернень громадян у 2021 році стосувалася питань підвищення цін на лікарські засоби, антисептики, маски та продукти харчування у період епідемії коронавірусу. У відповідях на такі звернення громадянам повідомлялось, що основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень

законодавства про захист економічної конкуренції. Комітет розглядає питання обґрунтованості ціни у разі існування зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання.

Натомість, Законом України «Про ціни та ціноутворення» визначені основні засади цінової політики і регулювання відносин, що виникають у процесі формування, встановлення та застосування цін, а також здійснення державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про ціни та ціноутворення» суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують: вільні ціни, державні регульовані ціни.

Частиною першою статті 12 Закону України «Про ціни та ціноутворення» визначено, що державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку. Державні регульовані ціни можуть запроваджуватися на товари суб'єктів господарювання, які порушують вимоги законодавства про захист економічної конкуренції. Контроль за державною дисципліною цін (здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін) покладено на Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба).

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 22.04.2020 № 341 «Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню епідемій, пандемій, коронавірусної хвороби (COVID-19)», яка поширюється на окремі продукти харчування, лікарські засоби, засоби індивідуального захисту, в тому числі і на медичні маски.

З урахуванням викладеного, такі звернення громадян відповідно до норм Закону України «Про звернення громадян» надсилались для розгляду за належністю до Держпродспоживслужби.

До Комітету також надходили звернення громадян щодо питань правильності нарахування плати за послуги з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води, обґрунтованості плати за управління багатоквартирним будинком обґрунтованості тарифів за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення придбання товарів неналежної якості, фальсифікованої продукції тощо. Стосовно цих звернень громадян Комітетом повідомлялось, що відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вказаний Закон регулює відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання із іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.

Відносини між споживачами і продавцями товарів та механізм їх захисту регулюються Законом України «Про захист прав споживачів».

Згідно із статтею 5 цього закону захист прав споживачів здійснюють: центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, місцеві державні адміністрації, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування згідно із законом, а також суди.

Відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667 із змінами, Держпродспоживслужба у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів, зокрема:

- перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил надання послуг;

- накладає на суб'єктів господарювання сфери послуг стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів.

Отже, такі звернення були надіслані для розгляду за належністю до Держпродспоживслужби.

Стосовно звернень громадян щодо організації тестування на COVID-19 та вакцинації громадяни, зокрема були поінформовані, що відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267 (далі – Положення), МОЗ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, а також захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, попередження та профілактики неінфекційних захворювань, забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сферах: епідеміологічного нагляду (спостереження), імунопрофілактики, біологічної безпеки та біологічного захисту, боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів, реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні стани в сфері охорони здоров'я, а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Згідно з підпунктом 14 пункту 3 Положення МОЗ визначає, зокрема, необхідність здійснення профілактичних щеплень, пріоритетні заходи профілактики захворювань, охорони здоров'я населення від шкідливого впливу на нього факторів навколишнього середовища, а також інші заходи профілактики у разі загрози виникнення епідемій, масових отруєнь та радіаційних уражень.

Таким чином, такі звернення були надіслані для розгляду за належністю до Міністерства охорони здоров'я України.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії» органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор).

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, забезпечення енергетичної безпеки, європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.

Основними завданнями Регулятора відповідно до зазначеного Закону є забезпечення захисту прав споживачів товарів, послуг у сферах енергетики та комунальних послуг щодо отримання цих товарів і послуг належної якості в достатній кількості за обґрунтованими цінами. Відповідно до статті 24 цього ж Закону споживачі та будь-які заінтересовані особи мають право звертатися до Регулятора з питань, що належать до його компетенції. Регулятор розглядає такі звернення та надає відповідь заявникам у встановленому порядку.

З урахуванням наведеного, звернення громадян щодо припинення газопостачання, збільшення тарифу на постачання електричної енергії тощо переслались за належністю до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг.

Також громадяни порушували у своїх зверненнях питання, які належать до компетенції органів Комітету. Зокрема, такі звернення стосувались питань ознак неправомірного використання торговельних марок; поширення недобросовісної реклами; розміщення на упаковках харчових продуктів інформації, що вводить в оману; зловживання суб'єктами господарювання монопольним становищем тощо. За результатами розгляду подібних звернень громадянам, зокрема пропонувалось у разі наявності у них інформації про порушення законодавства про захист економічної конкуренції звернутися до Комітету із відповідною заявою про порушення, оформленою відповідно до пункту 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами).

Заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розглядаються органами Комітету, та у разі доведення громадянами, що дії відповідачів містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, органи Комітету надають рекомендації за результатами розгляду заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розпочинають справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції тощо.

Щодо розгляду міжобласними територіальними відділеннями Комітету заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що надсилались громадянами до органів Комітету, можна навести деякі приклади.

До *Південно-західного міжобласного територіального відділення Комітету* (далі – Південно-західне МТВ) надійшла заява громадянки (с. Велика Березовиця, Тернопільський район) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. За результатами розгляду цієї заяви рішенням Адміністративної колегії Південно-західного МТВ від 16.04.2021 №72/14-р/к було визнано дії виконавчого комітету Тернопільської міської ради щодо прийняття рішення від 09 листопада 2016 року №940 «Про забезпечення беззбиткової господарської діяльності комунального підприємства «Тернопільводоканал», пунктом 2 якого встановлено додаткові підстави припинення надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, в разі збиткової діяльності комунального підприємства «Тернопільводоканал» (далі – КП «Тернопільводоканал») за межами м. Тернополя, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органів місцевого самоврядування, що полягають у схиленні суб'єктів господарювання до вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції. У ході розгляду справи порушення було припинено. У 2021 році КП «Тернопільводоканал» у відповідності до вимог чинного законодавства сформувало тариф для КП «Аква-сервіс» на послуги з централізованого водовідведення, який у 2,2 рази менший від тарифу для споживачів, що не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення. Також за результатами розгляду цієї заяви рішенням Адміністративної колегії Південно-західного МТВ від 27.08.2021 № 72/41-р/к зобов'язано Тернопільську міську раду припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органів місцевого самоврядування, що полягають у схиленні суб'єктів господарювання до вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції. В даному випадку йдеться про прийняття міською радою рішення від 21.08.2020 №7/54/15 «Про впорядкування тарифів», яким встановлено заборону розробляти та застосовувати окремий тариф на послугу з централізованого водовідведення для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водовідведення, в розмірі меншому від розміру тарифів для інших споживачів м. Тернополя, та щодо прийняття рішення від 05.04.2019 №7/33/96 «Про запобігання збиткової діяльності КП «Тернопільводоканал» (із змінами), яким призупинено видачу нових технічних умов, дозволів та погоджень (узгоджень) проектів на підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення для населених пунктів, які не входять до Тернопільської міської територіальної громади, та встановлення

умови надання послуг централізованого водопостачання та/або водовідведення споживачам цих населених пунктів.

За результатами розгляду заяви громадянки (с. Велика Березовиця, Тернопільський район) щодо можливих порушень КП «Тернопільводоканал» рішенням Адміністративної колегії Південно-західного МТВ від 13.08.2021 №72/39-р/к КП «Тернопільводоканал» оштрафовано на 44992 грн за дії, що полягали у формуванні та застосуванні тарифу на послуги з централізованого водовідведення для КП «Аква-сервіс», який є суб'єктом господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, без врахування вимог чинного законодавства, що спричинило завищення вартості зазначеної послуги, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водовідведення.

За результатами розгляду заяви громадянки (м. Хмельницький) від 08.06.2021 стосовно розміщення неправдивої інформації щодо цін на лікарські засоби у аптеках розпорядженням Адміністративної колегії Південно-західного МТВ від 20.08.2021 № 72/63-рпр/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення товариства з обмеженою відповідальністю «Фармація Хмельниччини» порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, за дії, які полягають у поширенні інформації, що має вказівки на рівень цін або іншої ознаки ціни, в тому числі «АПТЕКА ОПТОВИХ Ц...», та «Шукаєте найнижчі ціни?! – зайдіть та порівняйте», у зовнішньому оформленні аптечних закладів товариства, за умови нездійснення реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в аптечних закладах за оптовими цінами, відсутності постійного моніторингу цін конкурентів, які здійснюють діяльність в безпосередній близькості до аптечних закладів зазначеного товариства. Збір доказів у справі триває.

Розглянуто заяву громадянки (м. Чернівці) від 16.08.2021 щодо можливого порушення акціонерного товариства «Чернівціобленерго» (далі – АТ «Чернівціобленерго») законодавства про захист економічної конкуренції. Як встановило Південно-західне МТВ, дії АТ «Чернівціобленерго», що полягають у непризвоєнні реєстраційного номеру заяві громадянки, ненаданні проекту договору на приєднання до власних електричних мереж товариства, невід'ємною частиною якого є технічні умови, у передбачені законодавством строки, що призвело до затягування строку надання послуги з приєднання об'єктів замовника до електричних мереж, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання електроустановки певної потужності (стандартне приєднання), що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке

було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку. Адміністративною колегією Південно-західного МТВ були надані АТ «Чернівціобленерго» рекомендації від 10.12.2021 №72/54-рк/к про усунення причин виникнення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Південним міжобласним територіальним відділенням Комітету (далі – Південне МТВ) розглянуто заяву громадянина (м. Херсон) від 31.03.2021 щодо неправомірних дій з боку комунального підприємства «Ритуальна служба міста Херсона» (далі – КП «Ритуальна служба міста Херсона»). Південним МТВ було проведено дослідження на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції з боку КП «Ритуальна служба міста Херсона», за результатами якого встановлено, що зазначене комунальне підприємство всупереч нормам чинного законодавства не лише не укладало у встановлений строк договори про надання ритуальних послуг, а й вимагало надання документів, надання яких не передбачено Типовим положенням про ритуальну службу, та безпідставно відмовляло суб'єктам господарювання, які мали бажання надавати ритуальні послуги в укладенні відповідних договорів. На даний час Адміністративною колегією Південного МТВ розпочато розгляд справи № 52-03/2021 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку КП «Ритуальна служба міста Херсона».

Також надійшла заява громадянина (м. Одеса) від 26.10.2021 на неправомірні дії товариства з обмеженою відповідальністю «Інфокс» в особі філії «Інфоксводоканал» щодо нарахування вартості послуг з централізованого водопостачання та водовідведення та тарифом, встановленим для іншої категорії споживачів, та відмови від переукладення договору. У зв'язку з розглядом даної заяви, надходженням інших заяв з боку фізичних та юридичних осіб на дії товариства з обмеженою відповідальністю «Інфокс» в особі філії «Інфоксводоканал», а також на виконання доручення Антимонопольного комітету України щодо здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання на регіональних ринках у сфері водопостачання та водовідведення, Південним МТВ здійснюється дослідження даного ринку, за результатами якого, в разі підтвердження наявності в діях товариства з обмеженою відповідальністю «Інфокс» в особі філії «Інфоксводоканал» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, будуть вжиті заходи реагування.

Північним міжобласним територіальним відділенням Комітету (далі – Північне МТВ) розглянуто заяву громадянина (м. Чернігів) щодо використання комунальним підприємством теплових мереж «Черкаситеплокомуненерго» Черкаської міської ради (далі – КПТМ «Черкаситеплокомуненерго») неправомірних норм споживання гарячої води. В результаті розгляду зазначеної заяви Північне МТВ розпочало розгляд справи за ознаками вчинення КПТМ «Черкаситеплокомуненерго» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого постачання гарячої води у

територіальних межах м. Черкаси, де розташовані мережі, які використовуються (експлуатуються) КПТМ «Черкаситеплокомуненерго» для надання послуг з централізованого постачання гарячої води своїм абонентам (споживачам), що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

За результатами розгляду заяви інваліда війни 2 групи, мешканця с. Кам'янка Житомирського району щодо можливого порушення акціонерним товариством «Житомиргаз» законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, в частині нав'язування встановлення побутового лічильника природного газу марки «САМГАЗ» Адміністративна колегія Північного МТВ надала акціонерному товариству «Житомиргаз» обов'язкові для розгляду рекомендації припинити нав'язування побутовим споживачам встановлення засобів вимірювальної техніки певної марки та типу, а також привести Примірний (рекомендований) перелік засобів вимірювальної техніки для побутових споживачів у відповідність до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, який формує та веде державне підприємство «Укрметртестстандарт». Наразі надані рекомендації АТ «Житомиргаз» виконано.

За результатами розгляду звернення громадянина (сmt Варва) щодо порушення виконавчим комітетом Варвинської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області законодавства про захист економічної конкуренції в частині затвердження рішенням норм надання послуг з вивезення побутових відходів в сmt Варва Адміністративна колегія Північного МТВ надала рекомендації Варвинській селищній раді та комунальному підприємству «Господар» вжити вичерпні заходи щодо приведення норм надання послуг з вивезення побутових відходів у відповідність до чинного законодавства.

Також до Північного МТВ звернулись громадяни з питанням щодо включення комунальним підприємством «Київтранспарксервіс» (далі – КП «Київтранспарксервіс») до планової калькуляції вартості послуг з користування відведеними майданчиками для платного паркування транспортних засобів статей витрат «облаштування паркувального майданчика заїзними кишнями» та «обов'язкові платежі 60 %». Північним МТВ встановлено, що ці дії містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з користування відведеними майданчиками для платного паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах м. Києва, які використовуються (експлуатуються) зазначеним підприємством для надання послуг, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку. Також, дії виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), які полягають у встановленні розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) від 25.06.2021 № 1459 тарифів КП «Київтранспарксервіс» на послуги з

користування відведеними майданчиками для платного паркування транспортних засобів, до яких включено статті витрат «облаштування паркувального майданчика заїзними кишнями» та «обов'язкові платежі 60 %», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді легітимації порушення КП «Київтранспарксервіс» законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з користування відведеними майданчиками для платного паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах м. Києва, які використовуються (експлуатуються) КП «Київтранспарксервіс» для надання таких послуг. Адміністративною колегією Північного МТВ розпочато розгляд справ № 137/60/145-рп/к.21 та № 138/60/146-рп/к.21 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, збір доказів у справах триває.

Східним міжобласним територіальним відділенням Комітету (далі – Східне МТВ) за результатами розгляду заяви громадянки (м. Харків) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції виробничим кооперативом з упорядкування документів установ, організацій та підприємств «АРХІВІСТ» встановлено, що дії, які полягають у встановленні вартості на архівні послуги, пов'язані з використанням відомостей, що містяться в архівних документах, а саме архівні довідки, необхідні для забезпечення соціального захисту громадян, які у відповідності до діючих нормативно-правових актів повинні надаватися безоплатно, містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Розгляд справи № 3/02-269-21 триває.

За результатами розгляду заяви громадянки (м. Суми) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції акціонерним товариством «СУМІОБЛЕНЕРГО» встановлено, що бездіяльність, яка полягає у невжитті для забезпечення надання послуг замовникам за умови повної сплати замовниками за такі послуги, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Зазначеному товариству Адміністративною колегією Східного МТВ надано рекомендації.

Наведені приклади свідчать про те, що Комітет не залишає без уваги та реагування сигнали, які надходять від громадян у вигляді звернень, скарг та заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Органи Комітету приділяють однакову увагу зверненням громадян незалежно від місця проживання.

Відповідно до аналізу повторних звернень громадян, що надійшли до Комітету, останні викликані, головним чином, нормативно-правовою неврегульованістю та неможливістю вирішення питань заявниками самостійно, без втручання органів влади, відсутністю законних підстав чи джерел фінансування для вирішення того чи іншого питання, що викликає невдоволення окремих громадян, неотриманням відповіді на своє первинне звернення через недоставляння кореспонденції підприємствами поштового зв'язку або неотримання її самими громадянами, впевненістю громадян, що кількість надісланих звернень до органу влади з одного і того ж питання вплине на кінцевий результат розгляду.

Робота із зверненнями громадян перебуває на постійному контролі керівництва Комітету. Актуальні питання, що порушуються у зверненнях громадян та стосуються соціально значущих проблем, та результати їх розгляду, систематично розміщуються на офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України.

Особистий прийом громадян керівництвом Комітету, головами територіальних відділень, їх заступниками здійснюється відповідно до затверджених графіків, які розміщуються на офіційному вебпорталі Комітету та його територіальних відділень.

З метою забезпечення оперативного реагування органів Антимонопольного комітету України на найбільш гострі суспільно значущі проблеми громадян, які потребують негайного вирішення, запроваджено проведення державними уповноваженими, керівниками структурних підрозділів Комітету та головами територіальних відділень Комітету щотижневих прямих телефонних «гарячих» ліній відповідно до встановлених графіків.

В 2021 року на пряму телефонну лінію Комітету від громадян надійшло 138 звернень. На постійно діючу «гарячу» телефонну лінію Комітету надійшло 89 звернення громадян.

На прямих телефонних лініях територіальних відділень Комітету надійшло 125 звернень громадян, а на «гарячі» телефонні лінії територіальних відділень – 62.

В.о. керівника апарату Комітету

Олександр ГЛАДСЬКИЙ